

Noord-Om Gemert-Bakel

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

11-01-2008 / rapportnummer 1994-34

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het college van Burgemeester & Wethouders van Gemert-Bakel heeft het voornemen om een noordelijke randweg langs Gemert aan te leggen, de zogeheten 'Noord-Om'. Voor de realisering van dit voornemen is het noodzakelijk om het bestemmingsplan te wijzigen. Ten behoeve hiervan dient de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) te worden doorlopen. De gemeenteraad is bevoegd gezag voor het besluit tot wijziging van het bestemmingsplan¹.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een heldere, kwantitatieve omschrijving van de probleem- en doelstelling, alsmede een beschrijving van de mate waarin de alternatieven de problemen oplossen;
- Een goede vergelijking van de effecten op het milieu tussen de alternatieven, met name op het gebied van verkeer, geluid en landschap;
- Een realistisch meest milieuvriendelijk alternatief (mma) waarbij de kansen voor een inpassing van de Noord-Om in bestaande natuur- en landschapswaarden maximaal worden benut en waarbij de negatieve effecten worden geminimaliseerd;
- Een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dit betekent dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Tijdens het locatiebezoek² is toegelicht dat de Noord-Om niet alleen tot doel heeft om het regionale verkeer van met name de N605 buiten het centrum van Gemert te houden, maar ook dient om de bestaande verkeersdruk aan de noordoostkant van Gemert te verlichten.

Omschrijf in het MER duidelijk de probleem- en doelstelling van het project, zowel in relatie tot de regionale ontwikkelingen als in relatie tot de ontwikkelingen in Gemert zelf. Kwantificeer probleem- en doelstelling zoveel mogelijk, voor zowel milieu en leefbaarheid, als doorstroming en verkeersveiligheid.

2.2 Beleidskader

De startnotitie geeft het beleidskader met betrekking tot verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en natuur weer. Besteed in het MER daarnaast aandacht aan het relevante beleidskader inzake landschap, natuur, cultuurhistorie en

¹ In bijlage 1 is een overzicht te vinden van de betrokken instanties en doorlopen procedurestappen tot nu toe.

² De werkgroep van de commissie m.e.r. heeft op 16 november 2007 een bezoek gebracht aan het studiegebied, waar ook initiatiefnemer en bevoegd gezag bij aanwezig waren.

archeologie. Beschrijf in het MER welke randvoorwaarden vanuit de diverse beleidskaders gesteld worden aan het initiatief.

Geef in het MER aan welke randvoorwaarden de Structuurvisie Plus van de Gemeente Gemert-Bakel³ en het gemeentelijk beeldkwaliteitsplan⁴ aan het voornemen stellen.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Alternatieven

Tijdens het locatiebezoek heeft de initiatiefnemer aangegeven dat van de alternatieven uit de startnotitie alleen alternatief 2 en 3 voldoen aan de doelstelling en op milieueffecten zullen worden onderzocht in het MER.

Geef in het MER aan of er naast de alternatieven uit de startnotitie nog andere alternatieven mogelijk zijn die zouden kunnen voldoen aan de doelstelling en randvoorwaarden uit beleid en wet-en regelgeving, waarbij minder bosgebied en woningen verloren gaan dan bij alternatief 2 en 3⁵.

Beschrijf in het MER waarom de alternatieven 0+ en 1 uit de startnotitie niet voldoen aan de doelstelling van het voornemen of niet passen binnen de randvoorwaarden die vanuit het beleid en wet-en regelgeving gesteld worden. Beschrijf eveneens waarom niet gekozen wordt voor een randweg aan de noordwestkant van Gemert of aanpassingen aan het bestaande wegennet.

3.2 Referentie

De toekomstige verkeersstromen door en rondom Gemert hangen in belangrijke mate samen met de ontwikkelingen in het provinciale en lokale wegennet tussen Veghel en Deurne. Met name de besluiten over randwegen om Erp en Boekel zijn van grote invloed. Op dit moment zijn deze plannen nog niet vastgesteld.

Neem in het MER als referentiesituatie de autonome ontwikkeling (AO) op, waarin ontwikkelingen worden meegenomen waarover reeds afgeronde besluitvorming heeft plaatsgevonden⁶. Neem daarnaast een scenario 'AO+' op waarin naast de autonome ontwikkelingen de omleidingen om Boekel en Erp en de verbreding van de N279 tussen 's Hertogenbosch en Veghel worden meegenomen.

Bepaal de milieueffecten voor alle alternatieven ten opzichte van de AO. Aan gezien de verkeerskundige effecten van de alternatieven naar verwachting niet heel sterk verschillen, hoeft het scenario AO+ voor slechts één van de alternatieven doorgerekend te worden.

³ Zie bijlage 2 inspraakreactie nummer 1 waarin dhr./mevr. Bruines en anderen aangeven dat het in voornemen "de kansen voor landschap, natuur en milieu zoals in deze notitie (de Structuurvisie Plus) genoemd worden, voor het gebied ten noorden van de Peelse loop geheel teniet (worden) gedaan."

⁴ Het gemeentelijk beeldkwaliteitsplan stelt eisen aan de inrichting van het landschap van het landelijk gebied, en is gekoppeld aan het bestemmingsplan buitengebied.

⁵ Zie bijlage 2 inspraakreactie nummer 2 en 3 waarin suggesties worden gedaan voor een aantal alternatieve tracés, waarvoor volgens de insprekers minder woningen hoeven te verdwijnen.

⁶ waaronder realisering van de woonwijk Doonheide en de uitbreiding van het bedrijventerrein aan de oostkant van Gemert voor zover deze in het bestemmingsplan zijn vastgelegd.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Kies één van de alternatieven die worden meegenomen in het MER als basis voor het mma. Motiveer deze keuze op basis van milieueffecten van de alternatieven. Werk dit alternatief vervolgens uit tot mma.

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Ga met het mma in op:

- de te treffen inrichtingsmaatregelen die effecten van de realisatie van de Noord-Om maximaal kunnen mitigeren en kansen voor natuurontwikkeling en landschap optimaal benutten. Besteed hierbij in ieder geval aandacht aan de bestaande ecologische verbindingzone langs de Peelse Loop en de kruising met de Handelseweg;
- maatregelen die het verdrogen van aangrenzende voor verdroging gevoelige gebieden voorkomen, waaronder het ven in (de directe nabijheid van) het plangebied;
- maatregelen die de verslechtering van de leefbaarheid langs het nieuwe tracé minimaliseren, zoals geluidsreducerende maatregelen en maatregelen om barrièrewerking tegen te gaan;
- maatregelen in de kern van Gemert, waaronder afwaarderen van wegen, maatregelen om de positie van langzaam verkeer te verbeteren, waaronder snelheidsbeperkende maatregelen, verbreden van trottoirs, etc.

4. MILIEUASPECTEN

In de startnotitie wordt per aspect de beoordelingswijze in het MER uiteen gezet. In dit advies wordt alleen ingegaan op de aspecten waarbij de commissie aanvullingen heeft op hetgeen in de startnotitie gesteld wordt.

4.1 Verkeer

Beschrijf voor de actuele situatie, de AO, het scenario AO+ en de alternatieven in aanvulling op de startnotitie:

- de herkomst en bestemmingen van de weggebruikers en hun routekeuze;
- de verkeersintensiteiten;
- de verkeersbelasting van de relevante kruispunten.

Modelleer de verkeersstromen middels een capaciteitsafhankelijke toedeling⁷.

4.2 Geluid

Beschrijf de huidige geluidbelasting op geluidgevoelige bestemmingen en de geluidbelasting ten gevolge van het initiatief voor het bepalende jaar (tien jaar na realisatie van het initiatief). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan het Meet- en rekenvoorschrift geluidhinder 2006. Geef een indicatie van het aantal gehinderden. Presenteer de geluidcontouren op een kaart.

De startnotitie geeft aan dat het akoestische ruimtebeslag van natuurgebieden in kaart zal worden gebracht. Bepaal dit voor natuurgebieden binnen de contour van 42 dB(A) etmaalgemiddelde. Specificeer het akoestisch ruimtebeslag voor de ecologische verbindingzone (EVZ), overige groene hoofdstructuur (GHS) gebieden en overige natuur.

Betrek, in afwijking van wat in de startnotitie staat, bij de beoordeling op het aspect geluid alle wegen waar ten gevolge van het voornemen sprake is van een afname van de verkeersintensiteit van 20% of meer en van alle wegen waar sprake is van een toename van de verkeersintensiteiten van 30% of meer⁸.

4.3 Lucht

Beschrijf de gevolgen van het voornemen voor de luchtkwaliteit, onafhankelijk of sprake zal zijn van overschrijding van de grenswaarden. Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen die per 15 november 2007 in de Wet milieubeheer zijn opgenomen. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de ministeriele regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Houd daarbij rekening met de gevolgen van congestie op de luchtkwaliteit.

⁷ Een capaciteitsafhankelijke toedelingsberekening brengt congestiemijdend gedrag van weggebruikers in beeld.

⁸ Bij deze toe- cq. afname is sprake van een verandering van de geluidbelasting van 1 dB of meer.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel bij autonome ontwikkeling en scenario met omleidingen als bij uitvoering van de alternatieven. Beschrijf, in aanvulling op de startnotitie:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden.

Geef middels een kaart de te verwachten concentraties voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂ in beeld, ook wanneer geen sprake is van overschrijdingen van de grenswaarden.

Op 10 oktober 2007 heeft de Milieucommissie van het Europees Parlement streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} voorgesteld. De verwachting is dat binnen afzienbare termijn de Europese Unie grens- dan wel streefwaarden zal vaststellen voor PM_{2,5}. Indien deze van kracht zijn op het moment dat het ontwerp-besluit wordt vastgesteld moet in het MER een indicatie worden gegeven van de gevolgen van het initiatief voor de PM_{2,5}-concentraties. Deze indicatie kan gebruikt worden als eerste risico-inschatting of de toekomstige grenswaarde een probleem zal gaan opleveren. De Commissie adviseert om, indien maatregelen moeten worden genomen om de PM₁₀-concentraties te reduceren, aan te geven hoe deze maatregelen uitwerken voor de PM_{2,5}-concentraties.

4.4 Landschap

In de startnotitie is een beschrijving opgenomen van de landschappelijke waarden waarin mogelijk effecten kunnen optreden. Geef in het MER een waardering van de beschreven landschapstypen en -elementen, aan de hand van de (regionale) kenmerkendheid, de zeldzaamheid, de gaafheid en de vervangbaarheid. Geef vervolgens een beschrijving van de effecten van het voorstellen op de verschillende landschapstypen, de elementen en de samenhang hiertussen.

Beoordeel de criteria doorsnijding van historisch landschapspatroom en doorsnijding historisch bebouwingspatroom niet alleen kwalitatief, zoals in de startnotitie wordt vermeld, maar ook kwantitatief (aantal en lengte doorsnijdingen).

4.5 Cultuurhistorie

De Commissie sluit aan bij de in de startnotitie genoemde beoordelingsmethode. Door insprekers wordt aangegeven dat niet alle cultuurhistorisch relevante objecten in het studiegebied in de startnotitie vermeld zijn⁹. Betrek deze in het MER.

4.6 Bodem en water

In zowel alternatief 2 als 3 zal een onderdoorgang onder de Handelsweg door aangelegd worden. Er wordt een geohydrologisch onderzoek uitgevoerd naar de effecten van deze onderdoorgang op de grondwaterstand. Betrek de resultaten van dit onderzoek in het MER.

⁹ Zie bijlage 2 inspraakreactie nummer 1 waarin dhr./mevr. Bruines en anderen aangeven dat een keske (kapelletje) ter hoogte van Handelsweg 14 niet vermeld staat in de startnotitie.

Uit inspraakreacties blijkt dat zich in het tracé van alternatief 3 een locatie met een kans op bodemvervuiling bevindt¹⁰. Geef in het MER aan of sprake is van bodemvervuiling langs het tracé, waaruit deze vervuiling bestaat en welke maatregelen genomen moeten worden om nadelige effecten te voorkomen.

4.7 Natuur

Soortenbescherming¹¹

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora en faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden en voor welke soorten dat geldt.

Presenteer desgewenst in een bijlage bij het MER de informatie die benodigd is voor deze ontheffing. Geef in het MER zelf globaal aan welke beschermde planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied en of sprake kan zijn van verstoring van beschermde soorten.

Ga speciaal in op de zeldzame soorten: deze staan in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75 Ffw).

Gebiedsbescherming

Geef in het MER navolgbaar en gemotiveerd aan of het voornemen gevolgen heeft voor beschermde natuurgebieden. Betrek daarbij in elk geval de ecologische verbindingzone (EVZ) langs de Peelse Loop en de bosgebieden rond de Handelseweg die deel uitmaken van de groene hoofdstructuur (GHS).

Geef voor de EVZ en de overige GHS gebieden in de nabijheid van het plangebied aan:

- wat het beschermingsregiem is en welke consequenties dit heeft voor het voornemen;
- de begrenzingen op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied;
- de afstanden hiervan tot de beschermde gebieden, of een duidelijk schaalniveau van het kaartmateriaal waaruit dat is af te leiden.

Geef aan op welke wijze de realisering van het voornemen het functioneren van de ecologische verbindingzone langs de Peelse Loop kan beïnvloeden. Geef aan welke faunapassages gerealiseerd zullen worden in de alternatieven, wat hun globale lengte zal zijn en hoe ze zullen functioneren¹².

Geef in het MER weer voor welke delen van de EHS en EVZ en aangrenzende landschapselementen (bos en ven, houtwallen en houtsingels) en ecologische verbindingen daartussen natuurcompensatie nodig zal zijn. Geef tevens aan hoe en waar deze eventuele compensatie gerealiseerd zal worden.

¹⁰ Zie bijlage 2 inspraakreactie nummer 1 waarin dhr./mevr. Bruines en anderen aangeven dat achter de percelen van Handelsweg 34 en 36 een autosloperij gevestigd was, waarbij sprake zou kunnen zijn van bodemverontreiniging.

¹¹ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹² De lengte van een faunapassage is een belangrijke indicator voor het functioneren ervan: zonder aanvullende maatregelen functioneert een lange faunapassage veel minder, omdat niet alle diersoorten gebruik maken van lange passages.

5. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Besteed in de samenvatting aandacht aan de relatie tussen de Noord-Om en de ontwikkelingen in het regionale wegennet.

6. OVERIGE ONDERDELEN

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in kennis” en “evaluatie van het MER” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Gemert-Bakel

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de Gemeente Gemert-Bakel

Besluit: wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: vrijwillig m.e.r.

Activiteit: aanleg/uitbereiding provinciale weg

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een lijst van de ontvangen inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure op 12 oktober 2007 in het Gemerts Nieuwsblad
advies aanvraag 8 oktober 2007

ter inzage legging van 5 oktober 2007 tot 16 november 2007

richtlijnenadvies: 11 januari 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de starnotitie is als uitgangpunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing E.H.A. de Beer

drs. M. Hensbroek (secretaris)

drs. J.A.A.M. Leemans

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ing G. van der Sterre

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Fam. Bruines, Fam. Francissen, Fam. Van der Geest, en Mevr. M. van de Ven, allen uit Handel
2. Dorpsraad Handel, Handel
3. Fam. Van Rooij, Fam. Snijders, Fam. Van Krey, Fam. Van de Elzen en Fam. De Bruyn, allen uit Handel
4. Stichting Landschap Bakel-Gemert, Bakel
5. Fam. Van Dijk en Fam. Van de Mortel, beide uit Handel

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Noord-Om Gemert-Bakel

De gemeente Gemert-Bakel heeft het voornemen om een noordelijke randweg langs Gemert aan te leggen, de 'Noord-Om'. Voor de realisering hiervan is het nodig het bestemmingsplan van de gemeente Gemert-Bakel te wijzigen. Voor de besluitvorming over deze bestemmingsplanwijziging wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2269-7